

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Javad Ghanei
Enheten för samhälle och kulturmiljö
Energi -och klimathandläggare
010-223 93 41

REMISSVAR
Datum
2019-09-13

Dnr
420-2256-2019

Infrastrukturdepartementet
Epost: i.remissvar@regeringskansliet.se

Betänkande av Utredningen om styrmedel för att främja användning av biobränsle för flyget (SOU 2019:11)

Länsstyrelsen i Gotlands län har beretts möjlighet att yttra sig över överstående betänkande från infrastrukturdepartementet.

Ert Dnr. 12019/01357/E

Länsstyrelsens yttrande över betänkandet

Länsstyrelsen i Gotlands län tillstryker utredningens samtliga förslag och anser att huvudförslaget på införande av reduktionsplikt för flygfotogen har en accelererande effekt för utsläppsminskning inom flygsektorn. Länsstyrelsen ser positivt på kraftfulla styrmedel som syftar till att minska flygets klimatpåverkan inte minst på grund av flygets betydelse för Gotland.

Länsstyrelsen ställer sig bakom reduktionsplikten på grund av dess positiva effekter på uppfyllelse av Sveriges energi- och klimatmål. Länsstyrelsen vill däremot lyfta att det är svårt att förutse hur kostnaden för reduktionsplikten kommer att överföras till olika linjer då flygbolag kan förväntas att ta ut kostnaden där pris-känslighet är som lägst och betalningsvilja är som högst. På sikt kan eventuella alltför höga biljettpriser till och från Gotland ha oönskade konsekvenser ur regionalt perspektiv. Trots denna osäkerhet ser länsstyrelsen att reduktionsplikten är en viktig pusselbit i den svenska energi- och klimatomställning då den bryter en trend i hur flyganvändningen utvecklas och bidrar till att utsläppen minskar.

Länsstyrelsen delar utredningens uppfattning att användning av biodrivmedel kan endast vara en av flera åtgärder för att minska växthusgasutsläppen från transportsektorn. Det är viktigt att minska behovet av transporter och resor och att välja klimatsmarta transportsätt. Elektrifiering och energieffektivisering spelar en viktig roll i omställningen av transportsektorn då sådana åtgärder kan begränsa behovet av biodrivmedel och därmed minska potentiella intressekonflikter med andra miljömål. I detta sammanhang anser länsstyrelsen att Gotland har goda möjligheter för att använda eldrivna flygplan. Det är därför viktigt att skapa förutsättningar för att elflyget utvecklas parallellt med omställning till biojet.

Länsstyrelsen ser positivt på att utredningen uppmärksammar eventuella indirekta markanvändningseffekter till följd av en ökad biodrivmedelproduktion som inte

ingår i beräkningsmetodikerna i förnybardirektivet. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att komplettera direktivet för att säkerställa att framtidens markanvändning inte motverkar klimatomställningen.

Minskat beroende av fossila bränslen förbättrar försörjningstryggheten. Länsstyrelsen ser därför positivt på att Försvarmakten och Försvarets materielverk ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för inhemsk produktion och användning av biojetbränsle för Försvarmaktens ändamål.

De åtgärder som föreslås i betänkandet bedöms ha bra förutsättningar för att minska utsläpp från flygsektorn och samtidigt kan åtgärderna bidra till att minska beroendet av import från andra länder och på så sätt stärka krisberedskapen i det svenska samhället.

De föreslagna åtgärderna bedöms också ligga väl i linje med budgetpropositionen för 2018 där det framgår att försvarssektorn ska fortsätta minska sitt fossilberoende, i linje med målet om nettonollutsläpp 2045 och av säkerhetspolitiska skäl.

Länsstyrelsens övriga synpunkter

Utredningen anser inte att det i dagsläget bör införas krav för statliga myndigheter att upphandla biodrivmedel för flygresor. Innan ett sådant krav införs bör enligt utredningen Kammarkollegiets förstudie slutföras. Kammarkollegiet bedömer att möjligheten till inköp av biojetbränsle bäst förs in i avtalet för flygtjänster, dvs. det avtal som sluts med flygbolag. Dagens ramavtal för flygtjänster gäller till och med november 2021 för inrikes resor och till och med september 2020 för utrikes resor. Länsstyrelsen anser att denna väntan är svärmotiverad särskilt med tanke på Konjunkturinstitutets analys som tyder på att det är viktigt att utsläppsminskning sker tidigt för att den ge största klimateffekt. Av den anledningen föreslår länsstyrelsen att regeringen undersöker möjligheter till att allokera resurser till klimatkompensering av statliga myndigheters flygresor. Detta kan prioriteras för de myndigheter som inte har tillgång till tåg eller har svårt att använda tåg på ett lämpligt och resurseffektivt sätt. Länsstyrelsen i Gotlands län anser att Gotlands ö-läge förutsätter att anslagen ska tillåta klimatkompensation för flygresor. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att statliga myndigheter går före i energi- och klimatomställning, vilket inte minst är angeläget för att skapa tilltro hos andra aktörer och hos allmänheten.

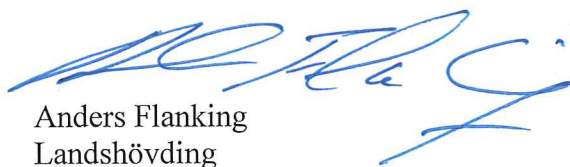
Utredningen menar att det är svårt att utreda om det finns tillräckligt med biomassa för att täcka behovet av biojetbränsle i Sverige. Detta eftersom frågan måste ställas i förhållande till hela tillgången på biomassa och efterfrågan i samtliga sektorer och den frågan ligger utanför utredningens uppdrag. Utredningen menar att: *”en skapad efterfrågan av biojetbränsle i Sverige behöver inte täckas av svensk produktion från svenska råvaror eftersom det är en global marknad. Omvänt behöver svensk produktion inte användas i Sverige av samma anledning.*

Det är inte heller säkert att svensk produktion sker från svenska råvaror ...i dag är produktionskapaciteten i Sverige långt mindre än prognosen för behovet av biodrivmedel till 2030. Ingen storskalig produktion från lignocellulosa, som utgör huvuddelen av den ökade biomassa potentialen, finns uppbyggd. För biojetbränsle finns i dag ingen produktionskapacitet och utöver produktion vid befintliga raffinaderier där viss infrastruktur redan finns på plats är det långa ledtider för att bygga upp produktion.”

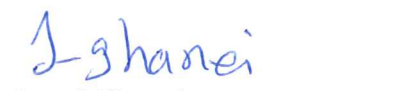
Länsstyrelsen delar utredningens analys av marknadsmekanismer och osäkerheter kring en inhemsk produktionskapacitet av biodrivmedel/ biojetbränsle som kan svara på efterfrågan. Detta blir ännu mer väsentligt när det anses vara möjligt att biojet långsiktigt utgör 100% av flygets bränslevolyt samt att hållbarhetskriterier blir skarpare vad gäller tillgång till biomassa. Värt att notera är också att tillståndsprocesser för produktionsanläggningar är tidkrävande. Länsstyrelsen ser att den globala marknaden för hållbart biodrivmedel/biojetbränsle kan i längden få betydelse ur ett energisäkerhetsperspektiv. Mot denna bakgrund föreslår länsstyrelsen att möjligheter att underlätta/premiera svensk produktion utreds i syfte att säkerställa ett ”basutbud” av biodrivmedel/ biojetbränsle. Länsstyrelsen anser dessutom att det ur ett krisberedskapsperspektiv bör utredas om också importörer, säljare och förbrukare av biojetbränsle/biodrivmedel bör göras skyldiga enligt lag 2012:806 att hålla beredskapslager, genom tillägg i Förordning (2012:873) om beredskapslagring av olja.

De som deltagit i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Anders Flanking med handläggare Javad Ghanei som föredragande. Enhetschef Anders Malm samt kris- och beredskapsstrateg Simon Härenstam har också deltagit i beslutet. Ärendet har föredragits i länsstyrelsens ledningsgrupp.

Anders Flanking
Landshövding

Javad Ghanei
Energi-och klimathandläggare

